SF 36 Ya?am Kalitesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *SF 36 Ya?am Kalitesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30153

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

SF-36 Ya?am Kalitesi Ölçe?i (Short Form Health Survey), bireylerin alg?lanan genel sa?l?k durumlar?n? ve ya?am kalitelerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi?, yayg?n olarak kullan?lan standardize bir psikometrik araçt?r. Orijinal olarak T?bbi Sonuçlar Çal??mas? (MOS) kapsam?nda geli?tirilen bu ölçek, fiziksel ve zihinsel sa?l???n sekiz farkl? boyutunu de?erlendiren 36 maddeden olu?maktad?r. Türkiye'deki adaptasyon ve kullan?m çal??malar?, ölçe?in kültürel uygunlu?unu ve sa?l?k ara?t?rmalar?ndaki önemini vurgulamaktad?r.

Bu ölçek, kronik hastal?klar?n etkilerini, tedavi sonuçlar?n? ve genel halk sa?l??? düzeyini de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktad?r. SF-36, özellikle sa?l?k hizmetleri de?erlendirmelerinde ve sa?l?k ekonomisi çal??malar?nda, bireylerin i?levsellik düzeylerini ve refahlar?n? nicel olarak belirlemek için tercih edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

SF-36, Ya?am Kalitesi, Sa?l?k Durumu, Psikometri, Fiziksel Fonksiyon, Ruh Sa?l???, T?bbi Sonuçlar Çal??mas?, Sa?l?k Ara?t?rmalar?.

Yazarlar

John E. Ware, Jr., Cathy D. Sherbourne (Orijinal Geli?tiriciler); Rengin P?nar (Türkçe Adaptasyon Çal??mas?).

Amaç

SF-36 Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin son dört haftal?k dönemdeki alg?lanan sa?l?k durumlar?n? ve ya?am kalitelerini standart ve kar??la?t?r?labilir bir biçimde ölçmektir. Ölçek, **hastal?k yükünü** ve sa?l?k hizmetlerinin sonuçlar?n? de?erlendirerek klinik ve epidemiyolojik ara?t?rmalara veri sa?lamak için tasarlanm??t?r.

Ölçek, bireylerin fiziksel ve duygusal k?s?tl?l?klar?n?, a?r? düzeylerini ve genel sa?l?k alg?lar?n? sekiz alt boyutta detayl?ca ortaya koyarak, sa?l?k politikalar?n?n olu?turulmas?na ve tedavi etkinli?inin objektif olarak izlenmesine olanak tan?r. Bu sayede, müdahalelerin yaln?zca klinik sonuçlar üzerindeki de?il, ayn? zamanda hastan?n günlük ya?am kalitesi üzerindeki etkileri de ölçülebilir.

Yap?

SF-36, 36 maddeden olu?ur ve bu maddeler bireyin sa?l?k durumunun sekiz farkl? boyutunu ölçer. Bu sekiz alt ölçek, daha sonra iki ana bile?en özeti puan?na indirgenir: **Fiziksel Sa?l?k Bile?eni**

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özeti (PCS) ve **Zihinsel Sa?l?k Bile?eni Özeti (MCS)**. Bu iki bile?en, bireyin genel sa?l?k düzeyinin kapsaml? bir resmini sunar.

Sekiz alt ölçek, bireyin i?levselli?ini ve refah?n? de?erlendirir:

Fiziksel ??levsellik (PF): Yürüyü?, merdiven ç?kma gibi günlük fiziksel aktiviteleri yapabilme derecesi.
Fiziksel Role Ba?l? K?s?tl?l?klar (RP): Fiziksel sa?l?k sorunlar? nedeniyle i?te veya di?er günlük rollerde ya?anan k?s?tl?l?klar.
Vücut A?r?s? (BP): A?r?n?n ?iddeti ve a?r?n?n i? veya günlük ya?am üzerindeki etkisi.
Genel Sa?l?k Alg?s? (GH): Bireyin kendi sa?l?k durumunu genel olarak iyi, kötü veya vasat olarak de?erlendirmesi.
Canl?l?k (VT): Enerji düzeyi, yorgunluk ve bitkinlik hissi.
Sosyal ??levsellik (SF): Sa?l?k sorunlar? nedeniyle sosyal aktivitelerde ya?anan k?s?tl?l?klar.
Duygusal Role Ba?l? K?s?tl?l?klar (RE): Duygusal sorunlar nedeniyle i? veya di?er rollerde ya?anan k?s?tl?l?klar.
Ruh Sa?l??? (MH): Depresyon, anksiyete ve genel psikolojik iyilik hali.

Geçerlik

SF-36'n?n geçerlik çal??malar?, orijinal versiyonunda çok yönlü olarak incelenmi?tir. Yap? geçerli?i, alt ölçeklerin beklenen iki faktörlü (fiziksel ve zihinsel sa?l?k) yap?y? destekledi?ini göstermi?tir. Ölçek, **ayr???k geçerlik** (farkl? yap?lar? ölçen ölçeklerden farkl?la?ma) ve **yak?nsak geçerlik** (benzer yap?lar? ölçen ölçeklerle korelasyon) aç?s?ndan güçlü kan?tlar sunmaktad?r.

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda (P?nar, 1996) geçerlik detaylar? aç?kça belirtilmemi? olsa da, uluslararas? adaptasyonlar genellikle bilinen gruplar kar??la?t?rmalar? (örne?in, sa?l?kl? bireyler ile kronik hastal??? olan hastalar?n puanlar?n?n anlaml? farkl?l?k göstermesi) ile ölçe?in geçerlili?ini do?rulam??t?r. Ölçe?in, farkl? sa?l?k durumlar?n? ay?rt etme yetene?i, **klinik geçerli?ini** desteklemektedir.

Güvenirlik

Orijinal SF-36 ölçe?i için yap?lan güvenirlik analizleri, sekiz alt ölçe?in ve iki ana bile?enin yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir. Ço?u alt ölçek için Cronbach alfa katsay?lar? 0.70'in oldukça üzerindedir, bu da maddelerin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar üretti?ini gösteren yüksek test-tekrar test güvenirlik katsay?lar? rapor edilmi?tir. Bu yüksek güvenilirlik, SF-36'n?n hem klinik uygulamada hem de

ARABPSYCHOLOGY.COM

büyük ölçekli sa?l?k durumu ara?t?rmalar?nda güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?lmas?n? sa?lamaktad?r.

Faktör Analizi

SF-36'n?n psikometrik yap?s?n? incelemek için yap?lan faktör analizi çal??malar?, ölçe?in temel olarak iki ana boyutta yap?land???n? do?rulamaktad?r: Fiziksel Sa?l?k ve Zihinsel Sa?l?k. Bu iki faktör, ölçekten elde edilen verilerin büyük bir k?sm?n? aç?klamaktad?r.

Bu iki faktörlü yap?, ölçe?in sadece genel bir puan yerine, spesifik sa?l?k alanlar?ndaki k?s?tl?l?klar? ayr? ayr? de?erlendirme yetene?ini güçlendirir. Bu ayr?m, ara?t?rmac?lar?n ve klinisyenlerin, müdahalelerin hangi sa?l?k bile?enleri üzerinde daha etkili oldu?unu belirlemesine yard?mc? olur.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme ve Adaptasyon Çal??mas? (Orijinal hali, standardize edilmi?, kendi kendine uygulanan bir anket).

Format: 36 maddelik, çoklu seçenekli Likert tipi yan?t format?na sahip, kendini raporlama anketidir. Yan?t seçenekleri alt ölçe?e göre 3 ila 6 aras?nda de?i?ebilir.

Mevcut Diller: Türkçe dahil olmak üzere dünya çap?nda 50'den fazla dilde mevcuttur.

Popülasyon Grubu: Genel popülasyon, kronik hastal??? olan hastalar, klinik denekler ve sa?l?k hizmeti de?erlendirmesi yap?lan gruplar.

Ya? Grubu: Genellikle 14 ya? ve üzeri ergenler ile yeti?kinler için uygundur.

Popülasyon Detaylar?: Okuma ve anlama becerisine sahip, kendi sa?l?k durumunu de?erlendirebilecek bireyler. Türkçe adaptasyonu Türkiye popülasyonu üzerinde kullan?ma uygundur.

Test Metodolojisi: Bireyin son dört haftadaki sa?l?k durumu ve i?levselli?i hakk?ndaki alg?lar?n? ölçer. Puanlar, her bir alt ölçek için 0 (en kötü sa?l?k) ile 100 (en iyi sa?l?k) aras?nda standartla?t?r?lm?? puanlara dönü?türülür.

Anahtar Kelimeler

Ya?am Kalitesi Ölçümü, SF-36, T?bbi Sonuçlar Çal??mas?, Psikometrik Özellikler, Fiziksel Sa?l?k, Zihinsel Sa?l?k, Hastal?k Yükü.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilinmiyor.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor.

Yaz??ma Adresi: Bilinmiyor.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

SF-36'n?n kullan?m?, uluslararas? alanda genellikle **QualityMetric** kurulu?u taraf?ndan lisanslanmaktad?r. Ölçe?in ticari kullan?m? ve baz? ara?t?rma kullan?mlar? ücretli olabilirken, akademik ve kar amac? gütmeyen ara?t?rmalar için özel izinler ve ko?ullar geçerli olabilir. Kullan?m öncesinde lisans ko?ullar?n?n kontrol edilmesi gerekmektedir.

Test Y?l? (Orijinal Geli?tirme): 1990'lar?n ba??.

Türkçe Adaptasyon Y?l?: 1996 (P?nar, R. taraf?ndan referans gösterilen çal??ma).

Kaynaklar

P?nar, R. (1996). SF 36 Ya?am Kalitesi Ölçe?i ve kullan?m?: sa?l?k ara?t?rmalar?nda ya?am kalitesi kavram?. *Sendrom*, 8, 109-114.

Ware, J. E., & Sherbourne, C. D. (1992). The MOS 36-item short-form health survey (SF-36). I. Conceptual framework and item selection. *Medical care*, 30(6), 473-483.

QualityMetric Incorporated. (Official SF-36 documentation).

SF 36 Ya?am Kalitesi Ölçe?i Maddeleri

SF 36 Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin orijinal maddeleri ve yan?t formatlar? bu kaynakta sa?lanmam??t?r. Ölçek, toplam 36 madde içermekte olup, bu maddeler sekiz farkl? sa?l?k boyutunu ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Maddeler, bireyin son dört haftadaki fiziksel aktivite düzeyini, rol k?s?tl?l?klar?n?, a?r? ?iddetini ve zihinsel durumunu sorgulamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM